

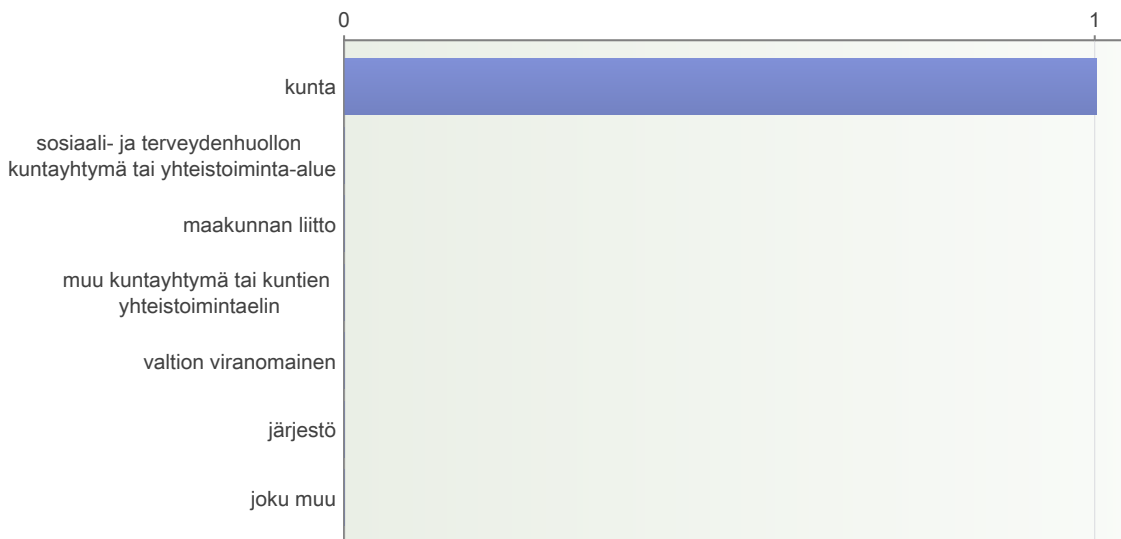
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Uudenkaupungin kaupunki	Eija Hepojoki	Atso Vainio	31.10.2016	Kaupunginvaltuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Vastaus kysymykseen riippuu pitkälti valinnanvapausmallista. Nyt lausunnolla oleva sote- ratkaisu, jossa sote-järjestämisvastuu siirretään maakunnille, parantaa alueiden välistä yhdenvertaisuutta, mutta väestöryhmien väliseen yhdenvertaisuuteen sillä ei liene vaikutusta. Valinnanvapausmalli voi toteutumistavasta riippuen jopa heikentää yhdenvertaisuutta. Valinnanvapausmalli tulee valmistella siten, että se ei johda väestön hyvinvointi- ja terveyserojen lisääntymiseen. Valinnanvapauden toteuttaminen voi johtaa jopa yhdenvertaisuuden heikentymiseen, jos tuloksena on sellainen palveluorganisaatio, joka sirpaleisuudessaan on vaikea asiakkaan näkökulmasta hahmottaa ja näin ollen sen käyttö vaikeutuu. Lähipalveluiden saavutettavuus ja se mitä lähipalvelut ovat ylipäätään, tulee määrittellä tarkasti. Erityisesti sosiaalipalveluista ei ole tietoa siitä, mitä ajatellaan keskitettäväksi, mutta sama ongelma on myös terveyspalveluissa jonkin verran. Alueille on jätettävä riittävä väljyys palvelutuotannon organisoimiseen alueen tilanteen mukaisesti. Jos näitä asioita ei riittävässä määrin huomioida, ei uudistuksessa tulla saavuttamaan sille asetettuja tavoitteita. Isoimpina riskeinä ovat soten erityisesti sosiaalitoimen peruspalvelujen palveluketjujen etäännyminen asiakkaiden arjen asioista ja painopisteen siirtyminen haastavampiin ja paremmin tuottaviin (sekä yhteiskunnallisen arvostuksen että talouden näkökulmasta) erikoispalveluihin.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kustannusten kasvun hillinnän kannalta keskeistä on tulevaisuuden palvelulupauksen sisältö: ketä hoidetaan, millä omavastuusuudella ja mitä hoitoja, lääkkeitä ja menetelmiä julkisen palvelutarjonnan piiriin kuuluu. Säästötavoitteet on liikaa lakiperäistetty. Maakuntarahoituksen mekaaniset lakiin sidotut ja ennakkoon lukkoon lyödyt leikkurit eivät ole toimiva ratkaisu. Julkisen talouden suunnitelman ja maakuntatalousohjelman yhteydessä voidaan vuosittain päättää olosuhteisiin sopeutetuista toimenpiteistä säästötavoitteen saavuttamiseksi.

Lakiesityksestä ei näy suoraan mistä ko. säästöt syntyvät. Lyhyellä aikavälillä ainakin kustannukset kasvavat varmasti: hallinto, ICT, palkkojen harmonisointi, toiminnallisten päällekkäisyyksien purkaminen ja yhtiöittämiset. Aika selvää on, että erityisesti terveydenhuollossa myös kustannukset kasvavat. Tosin vastaavasti asumispalveluiden puolelta tulee kustannussäästöjä. Tärkeää on luoda sellainen mekanismi (palveluohjaus), mikä toimii.

Osa alueista on liian pieniä väestöpohjaltaan tavoitteiden saavuttamiseksi. Alueista tulisi muodostaa tarkoituksenmukaisia kokonaisuuksia sote-palvelujen järjestämisen ja tuottamisen näkökulmasta.

Tavoitteet ja todellisuus ovat merkittävässä ristiriidassa. Sillä ei saavuteta kolmen miljardin kustannusten kasvun hillintää, ellei palveluverkkoa ja palveluiden saantia supisteta merkittävästi. Palveluprosessien mittavaa uudistusta ei myöskään voida toteuttaa millään nykyisistä tietojärjestelmistä.

Perusterveydenhuolloissa ja erityisesti sosiaalitoimissa lähipalveluiden ja asiakkaan arjen tuntemisen merkitys edellyttävät maakuntaa pienempiä vastuuyksiköitä.

Kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävyyydestä puuttuvat uudistuksesta.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Esitykseen sisältyvä lainsäädäntö rajoittaa itsehallintoa merkittävästi, maakuntien talous perustuisi miltei kokonaan valtion maakunnalle osoittamaan rahoitukseen.

Maakuntien itsehallinto tulee olemaan selvästi kunnallista itsehallintoa heikompaa. Näin ollen tehtävien siirtyessä kunnilta maakunnille tehtävien itsehallinnollinen ohjaus heikkenee.

Maakuntien päätösvallan kapeus suhteessa suorilla vaaleilla valittuun valtuustoon muodostaa jo lähtökohtaisesti legitimiteettiongelman demokratian näkökulmasta.

Maakunnat tulevat olemaan työvälaineitä vahvistettaessa valtion ohjausta.

Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategisiin kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

Yleisellä tasolla maakuntien itsehallinnon näkökulmasta keskeisiä ongelmakohtia esityksessä ovat seuraavat:

- oikeus päättää palveluiden tuotantotavasta erittäin rajoitettu
- oikeus päättää sisäisestä hallinnostaan osittain rajoitettu
- oikeus sopia rajoitettu
- investointien ohjaus

Maakuntien itsehallintoa rajoittaa edellä kuvatun lisääntyvän valtionohjauksen lisäksi laajan valinnanvapauden mukanaan tuoma markkinaohjaus. Hallinnollinen ohjaus väistyy ja siirrytään huomattavasti aikaisempaa enemmän markkinoiden kautta tapahtuvaan ohjaukseen, sopimusohjaukseen ja omistajaohjaukseen.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiseksi?

Vastaajien määrä: 1

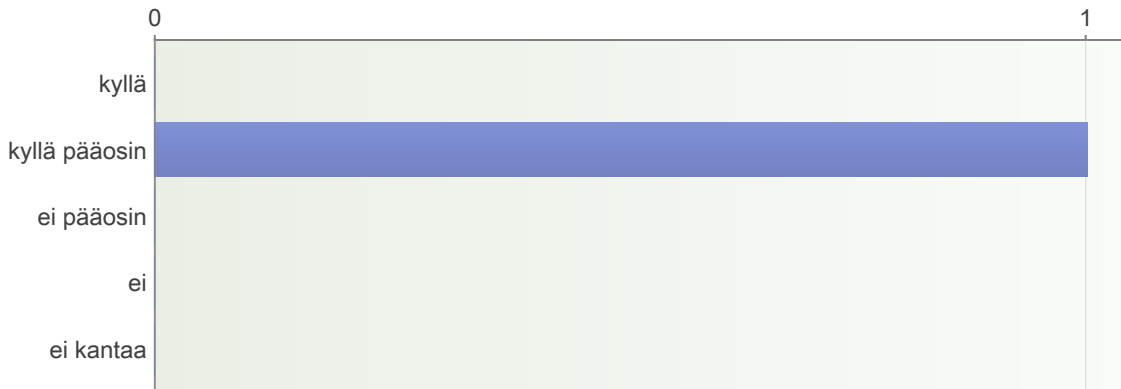
Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö ja maakuntalain 6 §:ssä lueteltuja tehtäväalueita koskeva erityislainsäädäntö on valmisteilla, eikä niiden sisällöstä ole lausuntoa annettaessa riittävästi tietoa. Kun lainsäädäntöpaketin kokonaisuus ja sisältö ei ole tiedossa, on olemassa vaara, että asian käsittelylle ei ole riittävästi edellytyksiä. Maakuntalaki ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki koskevat ensisijaisesti hallinnon järjestämistä. Sisältöjä koskevan erityislainsäädännön valmistelussa tulee erityisesti kiinnittää huomio siihen, että maakunnille jää ratkaisuvallalta niille siirrettävien tehtävien hallinnon, päätöksenteon ja talouden järjestämiseen maakuntien itsehallinto huomioon ottaen. Maakunnan toimiala Maakunnan toimialaa tulee laajentaa siten, että maakunta voi ottaa hoitaakseen tehtäviä, joita alueen kunnat tai osa niistä ei hoida edellyttäen, että mukana olevat kunnat sitoutuvat rahoittamaan toiminnan eikä tehtävä kuulu valtion tai muiden toimijoiden vastuulle. Kunnan ja maakunnan yhteistoiminta Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden tuottamiseen omistamissaan yhtiöissä. Monipuolinen palvelutuotanto parantaa markkinoiden toimivuutta. Ei ole olemassa mitään perusteita sille, etteivätkö kunnat jatkossakin voisi olla mukana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuotannossa omistamiensa yhtiöiden kautta siltä osin kuin palvelut tulvat olemaan valinnanvapauden piirissä. Kunnilla on osaamista, henkilöstö, toimitilat ja välineet. Olosuhteiden erilaisuus tulee ottaa huomioon ja mahdollistaa joustavat yhteistoimintamuodot palvelujen tuottamisessa ja järjestämisessä. Kuntien ja maakuntien yhteistyölle ei tule luoda lainsäädännöllisiä esteitä. 6 Maakuntalakiluonnoksen 15 §:ssä säädetään maakunnan ja sen alueen kuntien neuvottelumenettelystä valtuustokausittain. Säännös on tärkeä, mutta riittämätön. Se turvaa maakunnan ja sen alueen yhteistyön poliittisen tason tarkastelun, mutta ei mahdollista maakunnan ja kunnan sopimuksia tuotannon ja järjestämisvastuun siirrosta. Maakuntalakiluonnoksen 7 §:n mukaan maakunta voisi sopia järjestämisvastuun siirrosta kunnalle, silloin kun siitä erikseen laissa säädetään. Sääntelytapaa tulisi muuttaa siten, että sopiminen olisi aina mahdollista, jollei sitä erikseen kielletä. Maakuntien palvelukeskukset Maakuntalakiluonnoksen 16 luvun säännökset valtakunnallisista palvelukeskuksista tulee poistaa laista. Maakunnat ovat itsehallinnollisia yksiköitä ja tukipalvelujen järjestämien tulee olla maakuntien päätettävissä. Lainsäädännöllä ja lakiin perustuvilla standardeilla luodaan kriteerit yhtenäiselle palveluarkkitehtuurille ja tietotuotannolle, mutta tukipalveluiden organisoiminen tulee perustua maakuntien päätöksille. Luonnoksesta puuttuvat kokonaan arviot uusien palvelukeskusten perustamiseen, investointeihin, järjestelmiin sekä henkilöstö- ja muihin menoihin liittyvistä kustannuksista. Palvelukeskuksia ollaan perustamassa ilman minkäänlaisia selvityksiä niiden kustannuksista. Palvelukeskuksia koskevat säännökset rajoittavat maakunnan oikeutta päättää tukipalveluiden tuotantotavasta.

Maakunnilla olisi yhtiöiden palveluiden käyttövelvollisuus, mutta rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa niiden sisältöön.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnan tehtäviä koskeva erityislainsäädäntö on valmistelulla, joten tehtäväkokonaisuus sekä kuntien ja maakunnan suhde ovat vielä avoimia kysymyksiä. Jatkovalmistelussa on syytä kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että erityislainsäädännössä määritellään maakunnalle siirrettävät tehtävät siten, että ne eivät ole päällekkäisiä tai rinnakkaisia kuntien tehtävien kanssa.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

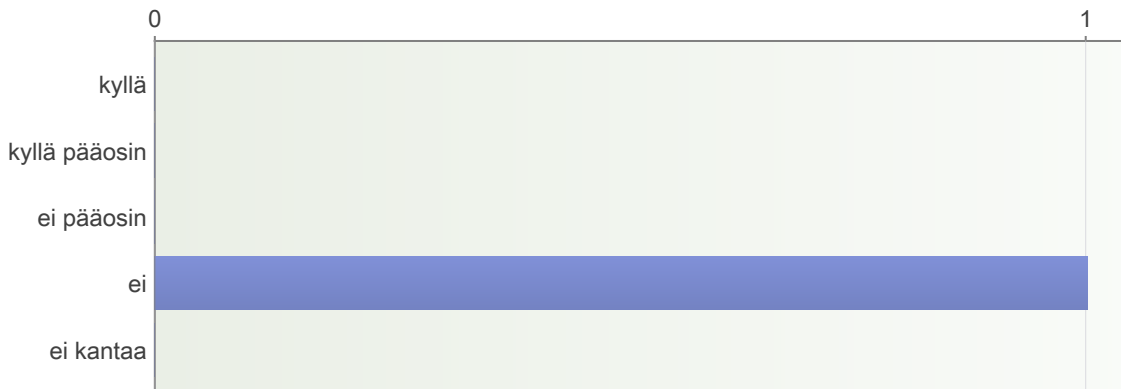

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakuntalakiluonnos vastaa kuntalain sääntelyä. Maakuntavaltuuston tulee luoda edellytykset asukkaiden suoralla osallistumiselle. Ehdotus antaa siihen toimivat puitteet.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntalakiluonnoksen 9 luvun säännökset maakunnan palvelulaitoksesta tulee poistaa. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategiaan linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen. Tilaajan ja tuottajan erottaminen on kunnissa saatujen kokemusten mukaan aiheuttanut epäselvyyttä johtamis- ja vastuusuhteissa ja lopulta myös kustannusten nousua. Demokratian toteutuminen jää ehdotetussa mallissa välilliseksi.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntalakiin ehdotetut säännökset alijäämän kattamisvelvollisuudesta ovat perusteltuja edellyttäen, että maakunnilla on verotusoikeus ja lainanotto-oikeus. Maakunnat tai niiden määräysvallassa olevat oikeushenkilöt

eivät lakiluonnosten mukaan kuuluisi Kuntien takauskeskuksesta annetussa laissa säädettyjen rahoituskelpoisten kohteiden joukkoon, joten Kuntarahoitus ei voisi niitä rahoittaa takauskeskuksen takauksella hankituilla varoilla. Koska esitetyt maakunnat eivät kuuluisi Kuntarahoituksen toiminnan piiriin, tulisivat maakunnille siirtyvät velat irtisanottaviksi. Jotta maakunnat voisivat tulla Kuntien takauskeskuksen rahoitushuollon piiriin, niillä tulisi olla sama riskikuokka kuin kunnilla ja valtiolla. Kiinteistöjä lukuun ottamatta kaikki omaisuus siirtyy korvauksetta maakunnalle. Velat jäävät kunnille. Toimivassa taloudenohjausmekanismissa pääoma on arvostettu käypään arvoon ja pääomalla on markkinaehtoinen hinta. Kaikki muut mallit vääristävät tehokasta talousohjausta. Velkojen ja varojen suhde muuttuvassa tilanteessa ei ole tasapainossa ja vääristää pääomakustannusten käsittelyä palvelutuotannon kustannuksissa. Palvelun järjestäjälle tulisi rahat palvelupakettien laskennallisen yksikköhinnan perusteella. Kunnan rooli palvelutarpeita ennaltaehkäisevänä toimijana ei tule mitenkään huomioiduksi rahoitusmallissa. Talousohjaus mainitulla tavalla ohjaa toiminnan painopistettä väärään suuntaan, koska laskennalliset yksikköhinnat ohjaavat resurssien kohdistumista seurausten hoitoon, eikä ennaltaehkäisyyn. Maakuntien tiukka taloudellinen ohjaus on ainakin niiden perustamisvaiheessa tarkoituksenmukaista, koska taloudellisia ja toiminnallisia vaikuttavuusarvioiteja ei ole tehty. Kokonaisuudella on yhteys myös kuntien kokonaistaloudelliseen kestävyYTEEN. Toisaalta on selvää, että maakuntien vähäinen taloudellinen itsehallinto heikentää niiden kykyä vastata tehtäviensä järjestämisestä.

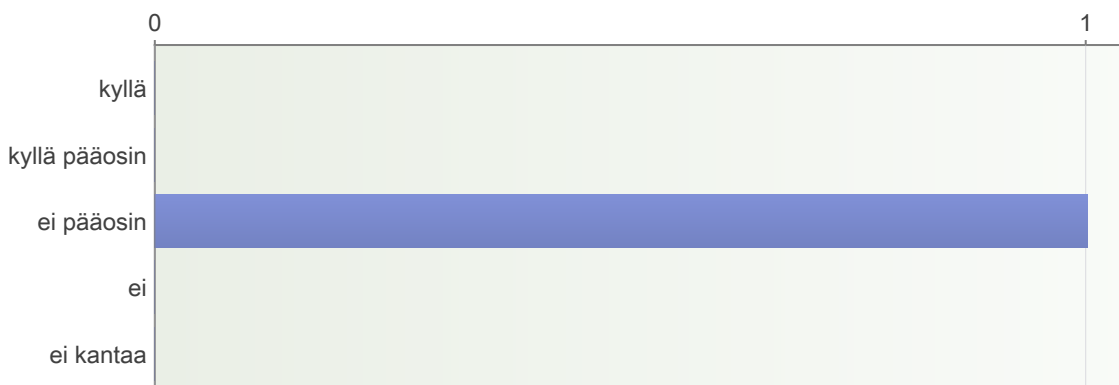
11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- 15 § Maakunnan ja kuntien neuvottelu
Maakuntalakiluonnoksen 15 § mukaan maakunnan ja sen alueen kuntien on neuvoteltava valtuustokausittain niiden tehtävien hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Lakiluonnoksen perustelujen mukaan maakuntien ja kuntien valtuustot voisivat hyväksyä neuvottelutuloksen. Lakiluonnoksesta tai sen perusteluista ei käy ilmi, tulisiko maakunnan käydä neuvottelu kunkin alueen kunnan kanssa erikseen, vai neuvotella yksi yhteinen neuvottelutulos alueen kaikkien kuntien kanssa. Verrattuna nykytilanteeseen, jossa yhteistyö kuntien, maakunnan liiton ja ELY-keskuksen välillä on jatkuvaa, ehdotettu menettely on kankea ja omiaan jättämään yhteistyön hyvin yleispiirteiselle tasolle. Lakiluonnoksen 15 §:ssä esitetty säännös maakunnan ja kuntien neuvottelusta on perusteltu, mutta neuvottelua ei tulisi toteuttaa perusteluissa esitetyllä tavalla.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

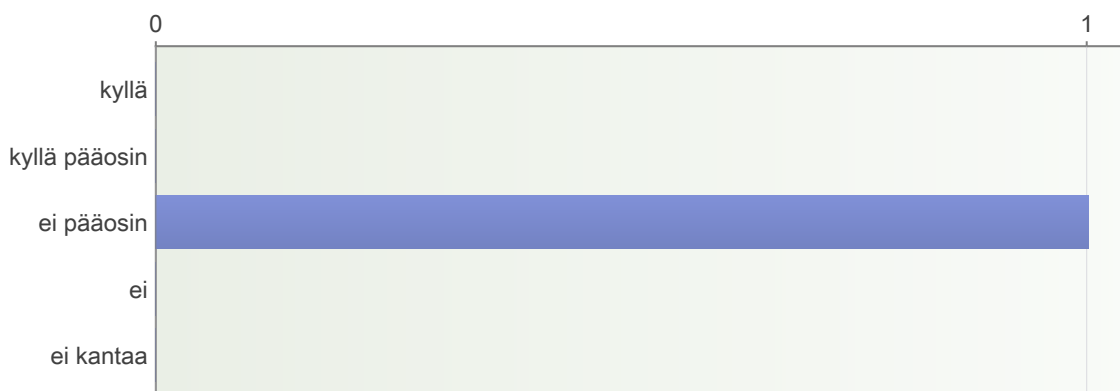

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Vaikka pykälällä on tarkoitus turvata palveluiden läheisyyttä, se mahdollistaa myös erittäin pitkälle viedyn palveluiden keskittämisen väljiin kriteereihin perustuen. Tietyn asteinen palveluiden keskittäminen on tarpeen kokonaiskustannusten hillitsemisen ja riittävien henkilöstöresurssien turvaamisen näkökulmasta. Maakunnan asukkaiden palvelujen saatavuuden kannalta olennaista on valinnanvapausmallin toteuttamistapa. Uudenkaupungin kaupunki pitää valitettavana sitä, että sosiaalihuollon palvelujen keskittämisestä ja niistä palveluista, joita on tarkoitus keskittää, ei lausuntoa annettaessa ole tietoa. Lakiluonnoksen 11 § 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi suurempiin kokonaisuuksiin koottuja palveluja koskevasta vastuusta ja päätösvallasta. Se maakunta, jonka tehtäväksi jokin palvelu on osoitettu, vastaisi mm. palvelun tarpeen, määrän ja laadun määrittelystä sekä palvelun tuottamistavasta. Muilla maakunnilla ei olisi päätösvaltaa keskitetyistä palveluista eivätkä ne saisi tuottaa eikä hankkia muualta mainittuja palveluja. Muiden maakuntien ainoa vaikutusmahdollisuus keskitettyihin palveluihin olisi 16 §:n mukainen valtuustokausittain laadittava yhteistyösopimus. Maakuntien itsehallinnon näkökulmasta on ongelmallista, että maakunta ei voisi vaikuttaa keskitettäviin palveluihin, keskitettyjen palvelujen tuottamistapaan eikä palveluista aiheutuneisiin kustannuksiin. Tällä ratkaisulla järjestämisvastuu on erilainen eri maakunnilla ja tosiasiallinen järjestämisvastuu jää epäselväksi.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

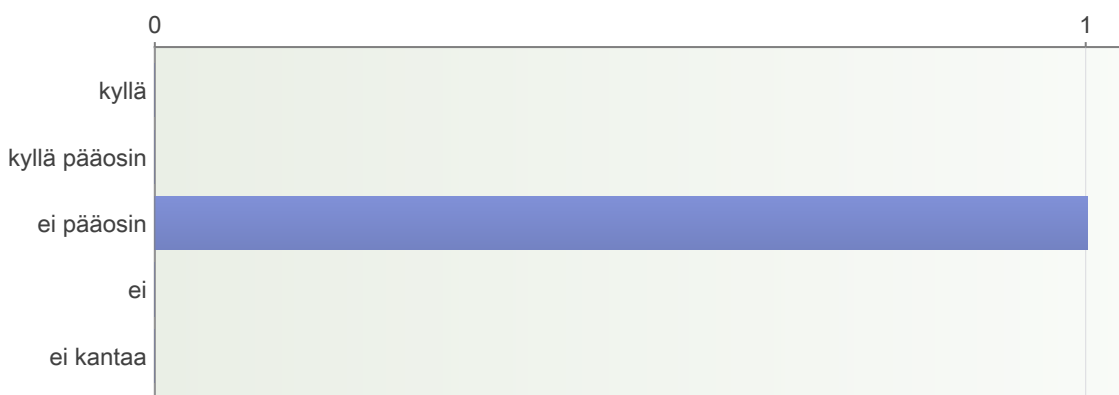
Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Yhteistyösopimuksen oikeudellinen sitovuus on perusteltua. Ilman oikeudellista sitovuutta, on todennäköistä, että sopimuksessa sovittuja asioita ei toimeenpanna. Lakiluonnosten mukaan valtioneuvosto pidättää itsellään oikeuden päättää yhteistyösopimuksesta, mikäli maakunnat eivät pääse sopimukseen tai mikäli yhteistyösopimuksessa ei ole sovittu 16 §:ssä todetuista asioista. Valtioneuvoston päätösvalta yhteistyösopimuksessa heikentää maakuntien itsenäistä päätösvaltaa ja lisää valtion ohjausta sosiaali- ja terveydenhuollossa tarpeettoman paljon. Esitetty lainsäädäntö on lisäksi tulkinnanvarainen. Valtioneuvoston väliintulolle yhteistyösopimuksessa tulee asettaa tiukemmat rajoitteet. Maakuntien aidon itsenäisen päätösvalan säilymisen nimissä olisi luontevampaa, että valtioneuvosto voi tehdä päätöksen

yhteistyösopimuksesta vain, mikäli maakunnat eivät pääse yhteistyöalueella yhteiseen sopimukseen. Lain kirjaukset yhteistyösopimuksen sisällöstä ovat riittävät ja ohjaavat sellaisenaan yhteistyöalueen toimintaa. Valtioneuvostolle ei tule antaa päätösvaltaa tulkinnanvaraisella sopimuksen sisällön määrittelyyn liittyvällä lainsäädännöllä. Valtioneuvoston väliintulon ehdot tulee määritellä lainsäädännössä yksiselitteisesti ja selkeästi.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

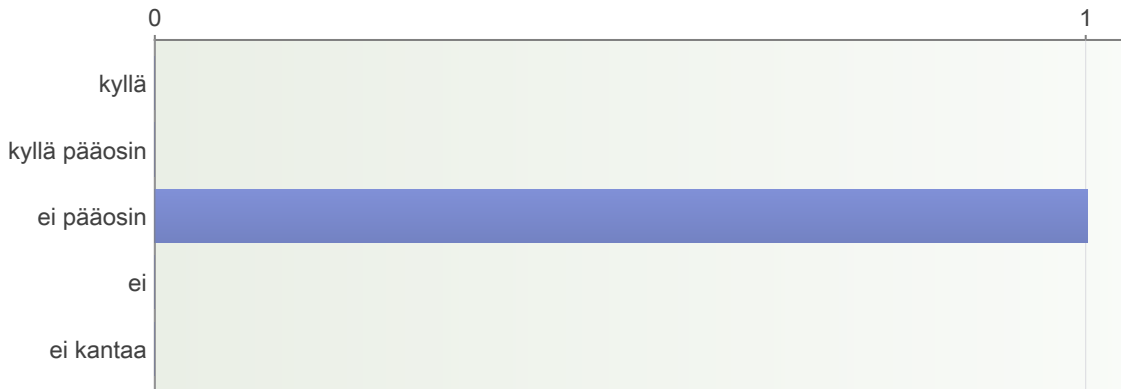

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Sote-uudistuksessa palveluintegraatiolla tarkoitetaan toiminnallista integraatiota, jossa palvelut tuotetaan saumattomasti hyvässä yhteistyössä eri palvelujen tuottajien kesken. Toiminnallisessa integraatiossa asiakastieto liikkuu sähköisesti asiakkaan mukana ja palvelut perustuvat, ainakin joissakin tilanteissa, asiakkaalle tehtyyn palvelusuunnitelmaan. Uudistuksessa on luovuttu palvelutuotannon ns. rakenteellisen integraation tavoitteesta, missä pyrkimyksenä on ollut rakentaa monialaisia yhden johdon alla olevia palvelutuotanto-organisaatioita. Rakenteellista palveluintegraatiota ei toteudu myöskään kaikilta osin julkisen palvelulaitoksen konsernin sisällä vaan julkisen palvelulaitoksen sisälle muodostuu hallinnollinen raja-aita julkisen erikoispalveluja tuottavien valinnanvapauden piirin ulkopuolella olevien yksiköiden sekä valinnanvapauden piirissä olevien julkisten yhtiöiden väliin. Palvelutuotannon pirstaloituminen hankaloittaa integraation toteutusta. Hyvään yhteistyöhön perustuva palveluintegraatio tulee vaatimaan palvelun järjestäjältä ja tuottajilta vahaa tietojohdantamista ja asiakastiedon nykyistä avoimempaa ja saumattomampaa liikkumista organisaatioiden välillä sekä integraatiota edistävän taloudellisen ohjausjärjestelmän synnyttämistä. Toiminnallisen palveluintegraation toteutus ei ole mahdollista ennen kuin tietojärjestelmät ja tietosuojaa koskeva lainsäädäntö muutetaan tulevaan palvelumalliin sopivaksi. Valinnanvapauden rahoitusjärjestelmä tulee myös rakentaa siten, että se ehkäisee eri palveluntuottajien osioimintoja. Vääränlaiset rahoitukseen sisältyvät insentivit saattavat vaikeuttaa osioimintien kautta toiminnallisen palveluintegraation toteuttamista. On myös niin, että aikataulusyistä palveluintegraation toteutus puutteellisine asiakastiedon hallintajärjestelmineen tulee todennäköisesti olemaan, erityisesti muutoksen alkuvaiheessa, vaikeaa.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulisi kohdistua ainoastaan strategisiin tavoitteisiin sekä maakuntien välisen työnjaon näkökulmasta strategisesti merkittäviin kohteisiin. Valtiolla ei tule olla interventio-oikeutta maakuntien operatiiviseen toimintaan. Maakuntien toiminnan ohjauksen tulee perustua voimassa olevaan lainsäädäntöön, ei valtioneuvoston eikä ministeriöiden hallinnollisiin päätöksiin. Valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden osalta ohjauksessa tulisi varmistaa tuottajien tasapuolinen kohtelu. Mikäli investointien ohjaus ulotetaan koskemaan maakuntien omistamia valinnanvapauden piiriin kuuluvia palvelutuottajia, ei tavoite yhdenvertaisesta kohtelusta ja kilpailuneutraaliteetin varmistamisesta toteudu. Toimiva valtion ohjaus maakuntien vastuulla olevaan tietohallintoon tulee mahdollistaa, mutta ehdotettu menettely on myös tietohallinnon ja ICT-investointien osalta epätarkoituksenmukainen. Tilanne, jossa valtioneuvostolla on mahdollisuus tehdä maakuntia sitovia järjestelmien muuttamista koskevia päätöksiä, mutta järjestelmämuutoksien tilaavana hankintayksikkönä sekä järjestelmätoimittajan suuntaan sopimusosapuolena toimii maakunta tai niiden palvelutuottajat, on ongelmallinen.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

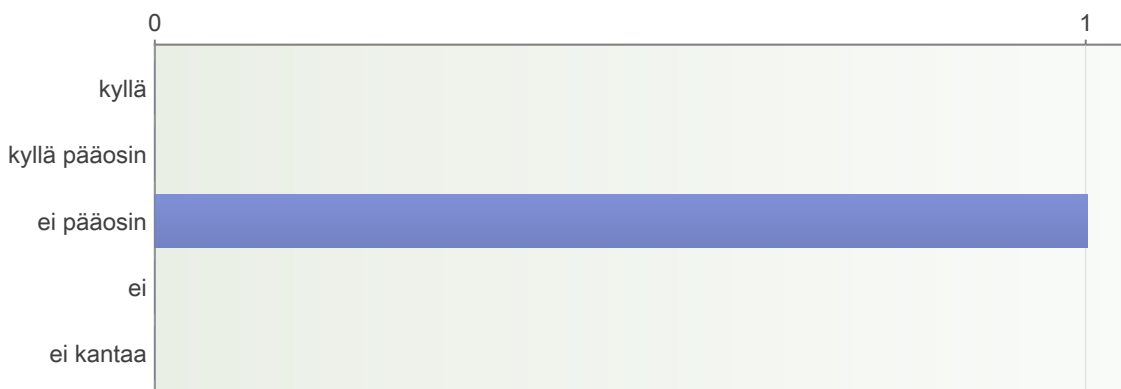

Avoimet vastaukset: ei

- Järjestämistehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista sekä maakunnan palvelulaitosta koskeva sääntely kaventaisi maakuntien mahdollisuutta päättää palvelutuotannon tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta organisointitavasta maakunnan erityispiirteet huomioiden. Järjestely synnyttäisi tarpeetonta päällekkäistä hallintoa ja hallintokustannuksia sekä heikentäisi maakunnan ja tätä kautta koko kansallisen ohjausjärjestelmän kykyä palvelutuotannon ohjaukseen. Lisäksi tulee huomioida, että maakuntien palvelulaitos olisi täysin uuden tyyppinen julkinen organisaatiomuoto, josta ei ole aiempia kokemuksia. Ehdotuksen mukaista järjestelyä arvioitaessa on huomattava, että useat kunnat ovat kokeilleet tilaajatehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista omassa toiminnassaan, mutta järjestelyistä on viime aikoina luovuttu niistä saatujen huonojen kokemusten vuoksi. Erottamisella ei myöskään ole saavutettu tavoiteltuja kustannussäästöjä. Maakunnan palvelulaitosta koskevat säännökset tulisi poistaa kokonaan.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Valinnanvapaus ja siihen liittyvä yhtiöittämisvelvoite on ongelmallinen monesta eri näkökulmasta ja se on vaikeasti ratkaistavissa kestäväällä tavalla. Ongelmakohtia ovat mm. julkisen vallan käyttö, palveluketjun

integraation toteutumismahdollisuudet sekä sote-järjestämisen muuttuminen ennakoimattommaksi ja vaikeammin hallittavaksi kokonaisuudeksi. Valinnanvapautta, jonka seuraus yhtiöittäminen on, olisi voitu laajentaa myös muilla keinoilla, kuten palvelusetelijärjestelmän laajentamisella. Julkisen vallan käyttö yhtiömuodossa on ongelmallista. Tarkoituksenmukaisinta olisikin, ettei julkista valtaa käytettäisi yhtiömuotoisessa organisaatiossa. Maakunnilla ja myös kunnilla, yleisen toimialan nimissä, tulisi olla itsenäinen päätösvalta yhtiöiden muodostamisessa ja omistamisessa. Maakunnan lisäksi myös kunnilla tulisi olla mahdollisuus perustaa sosiaali- ja terveystalvaeluja tuottavia yhtiöitä. Kuntien mahdollisuus toimia palveluntuottajana helpottaisi huomattavasti sote- uudistuksen toimeenpanoa. Palveluverkon uudelleen rakentaminen, ict:n integrointi, henkilöstön siirrot ym. toteutuisivat suppeammassa ja hallittavamassa mittakaavassa kuin tilanteessa, jossa palvelujen yhtiöittämissahdollisuus jätetään vain maakunnalle. Aidon valinnanvapauden ja monituottajamallin näkökulmasta on myös periaatteellisesti erikoista, että yhdeltä toimijalta evätään mahdollisuudet toteuttaa yhteiskunnassa monituottajamalliin siirtymistä. Monituottajuus muotoutuu tästä syystä vaillinaisesti ainakin julkisen sektorin sisällä.

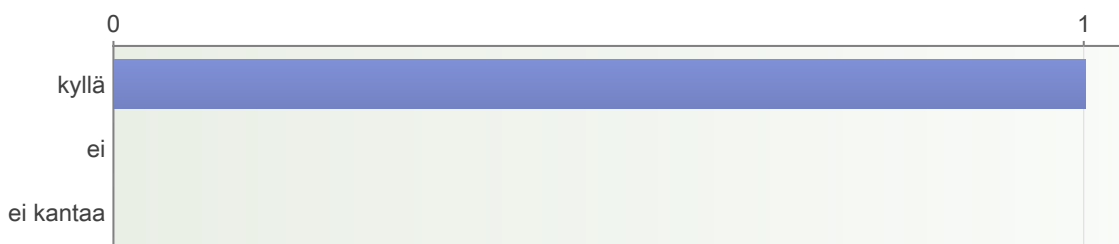
18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- On perusteltua, että hallitus järjestää toisen lausuntokierroksen, kun tulevasta valinnanvapausmallista on olemassa lakiluonnokset. Tätä edellyttää jo hyvän lainvalmistelun periaatteet. Tässä valinnanvapautta koskevassa lausuntokierroksessa sote- ja maakuntauudistusta käsittelevä lakikokonaisuus on saatettava uudelleen lausuttavaksi. Lausunnon antaminen sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännön osakokonaisuuksista ei mahdollista uudistuksen yhteiskunnallisten vaikutusten laaja- alaista käsittelyä. Työterveyshuoltoa ei voi jättää uudistuksen ulkopuolelle.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

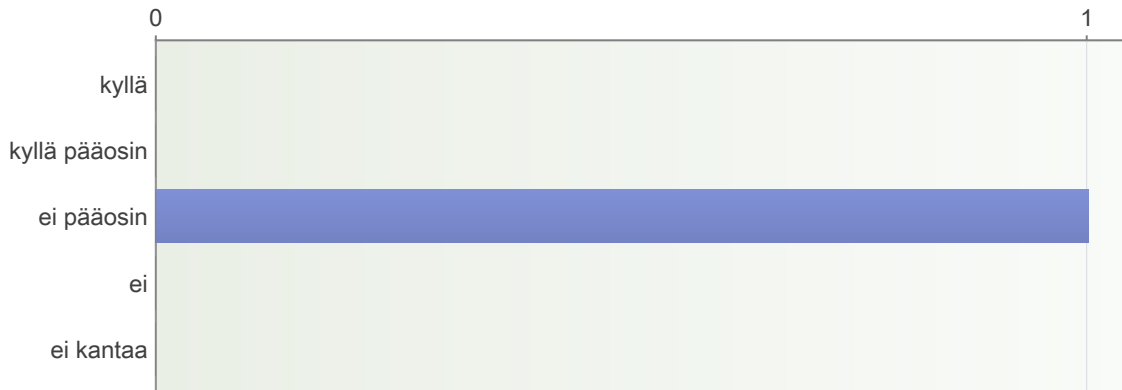
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

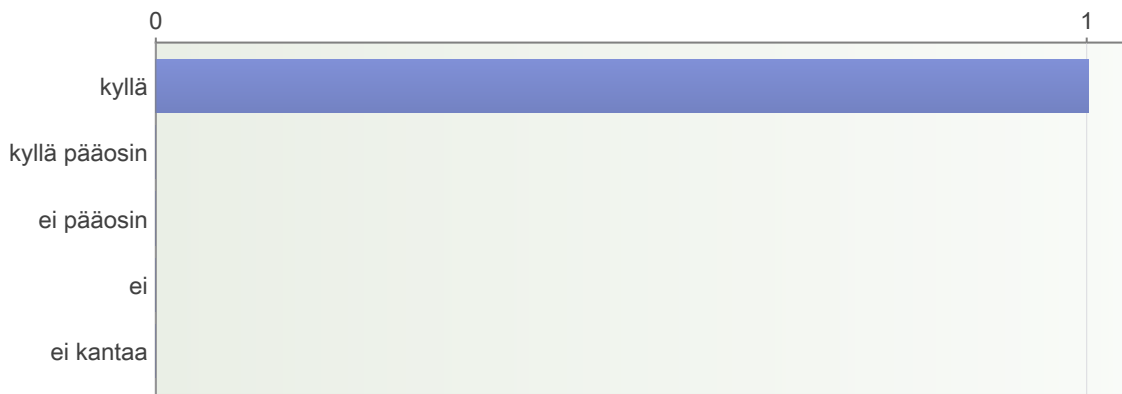

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Väliaikaisen toimielimen asemaa ja päätöksentekoa tulee selkeyttää ja toimintaan on varattava riittävä rahoitus. Kunnille selvitystyöstä aiheutuvat kustannukset on korvattava. Lainsäädäntöä tulisi täsmentää siltä osin, miten väliaikaishallinnon päätösten valmistelu ja täytäntöönpano käytännössä hoidetaan esimerkiksi tukeutuen soveltuvin osin kuntalakiin ja nykyisten maakuntien liittojen hallinto- ym. sääntöihin.

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettyä henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Kts vastaukset kysymykseen 22.

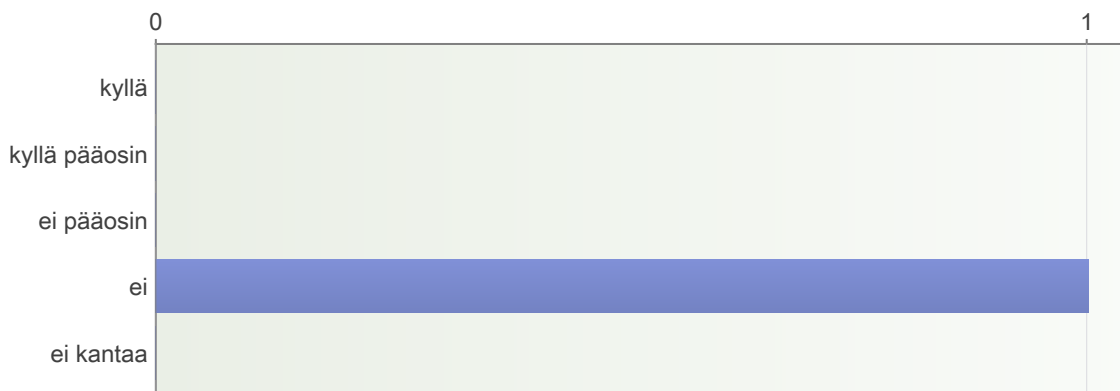
24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kiinteistöjä lukuun ottamatta kaikki omaisuus siirtyy korvauksetta maakunnalle. Velat jäävät kunnille. Velkojen suhde kunnalle jäävään omaisuuteen ja kunnan kerättäväksi jääviin verotuloihin vääristyy ja saa kunnat näyttämään entistäkin velkaisemmilta suhteessa toimintaan.
Kuntaliitto katsoo, että sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee järjestelyssä kohdentaa pääosin sille osapuolelle (maakunta, perustettava maakuntien toimitilayhtiö), joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötärpeeseen.
Siirtymäkauden sitovan vuokrajakson tulee olla esitettyä (3 + 1 vuotta) pidempi, vähintään 5 vuotta, jotta kunnat voivat varautua ja valmistautua mahdollisiin palveluverkon muutoksiin. Myös siirtymäkauden jälkeen laadittavat vuokrasopimukset ja muut sopimukset on määriteltävä laadittavaksi siten, että vuokrataso mahdollistaa laadukkaan ja ennakoivan kiinteistöpidon, investointien riskittömän toteuttamisen sekä omaisuuden arvon säilyttämisen.
Uudistukseen liittyvillä omaisuusjärjestelyillä ei saa vaarantaa kuntien mahdollisuuksia vastata niille jäävien palvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta rahoitusperiaatteen mukaisesti. Lainvalmistelun yhteydessä on varmistettava, että siirtymäkauden jälkeen mahdollisesti tyhjilleen tai vajaakäytölle jäävistä kiinteistöistä ei aiheudu kunnille taloudellisia vaikeuksia. Mahdolliset omaisuusjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset on korvattava kunnille täysimääräisesti esim. kohdennettujen avustusten muodossa. Avustusten rahoitusta ei kuitenkaan saa toteuttaa vähentämällä kaikkien kuntien yleistä valtionosuutta.
Kunnan maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi olisi perusteltua, että kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen. Lakiesityksen tulisi mahdollistaa maapohjien ja alueiden jääminen kuntayhtymien/jäsenkuntien omistukseen sekä vuokraamisen maakunnalle pitkäaikaisilla käyttötarkoitukseen sidotuilla vuokrasopimuksilla. Mikäli edetään lakiesityksen mukaisesti, kuntayhtymien maapohjaa tulee siirtää vain sote- toiminnan edellyttämä määrä.
Kuntien ja kuntayhtymien omistamien kiinteistöjen järjestelyitä ja yhtiöittämissä tulee kohdella uudistuksessa varainsiirtoverotuksessa samalla tavoin. Voimaanpanolakiin tulee sisällyttää kuntien kiinteistöomaisuuden osalta vastaavat varainsiirtoverovapautta koskevat säännökset, joilla varmistetaan, ettei kunnille tai niiden yhtiöille synny varainsiirtoveroseuraamuksia siirrettäessä maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattavia kiinteistöjä velkoineen kunnallisiin yhtiöihin. Muussa tapauksessa syntyvät varainsiirtoverokustannukset olisi huomioitava määriteltäessä kiinteistöjen vuokria.
Esityksessä ei ole käsitelty uudistukseen liittyviä arvonlisäverotuksen kysymyksiä. Arvonlisäverotuksen yleisten säästöjen johdosta ainakin osa näistä palautuksista joudutaan uudistuksen seurauksena palauttamaan verohallinnolle siirrettäessä omaisuutta maakunnille tai esimerkiksi kuntien yhtiöihin. Uudistuksen seurauksena kunnille syntyvät arvonlisäverokustannukset on huomioitava rahoituslaskelmissa. Siltä osin, kun kustannukset liittyvät maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattaviin kiinteistöihin on kustannukset huomioitava vuokratasoa määriteltäessä.
Voimaanpanolain 31 §:n mukaan maakuntien tulee siirtää omistukseensa saadut kiinteistönsä ym. 1.1.2019 valtakunnalliselle yhtiölle. Maakuntien omistama valtakunnallinen yhtiö saa tehtäväkseen ylläpitää ja kehittää valtavaa kiinteistömassaa. Vaikka maakunnat ovat yhtiön vähemmistöosakkaita, maakuntien oma päätäntävalta tuottajayksiköidensä kiinteistöasioihin on heikko. Tällaista valtakunnallista yhtiötä ei tule perustaa.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

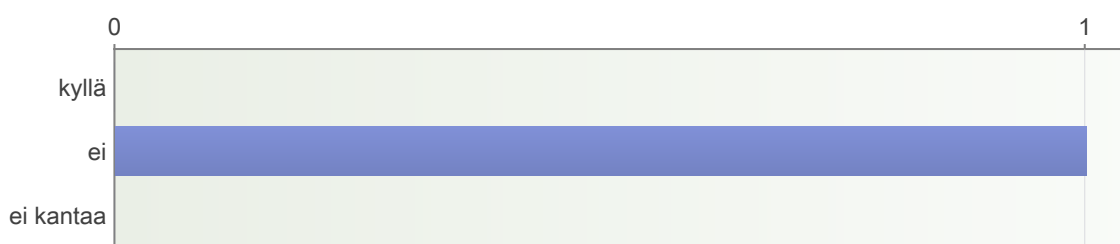

Avoimet vastaukset: ei

- Tuloveroprosenttia ehdotetaan alennettavaksi tasasuuruiseksi 12,30 prosenttiyksiköllä vuonna 2019. Verokattoa ei voi soveltaa: maakuntaan siirtyvällä veron osuudella on katettu kunnan yhteisiä kustannuksia, joiden sopeuttamiseen menee aikaa. Kiinteät kustannukset, esim. tietojärjestelmien kustannukset, eivät josta alaspäin. Kunnan oikeus päättää veroprosentistaan kuuluu perustuslaissa turvattuun kunnalliseen itsehallinnon ytimeen. Kaikenlainen kunnan verotusoikeuteen puuttuminen merkitsee myös riskiä, että kunnille myönnettyjen lainojen korko nousee. Kuntien verotusoikeuden rajaaminen edes tilapäisesti voi johtaa merkittävään ja pysyvään asukkaiden itsehallinnon kustannuksia lisäävään sääntelyriskin realisoitumiseen. Sääntelyriski realisoituu, mikäli kunnan veropohjaan nojautuva nykyinen nollariskiominaisuus vaihtuu kohonneeksi riskipainoksi, kun kansainvälisessä sääntelyssä kunnan verokatto tulkitaan kunnan verotuksen perustuslaillisen suojan heikennykseksi.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

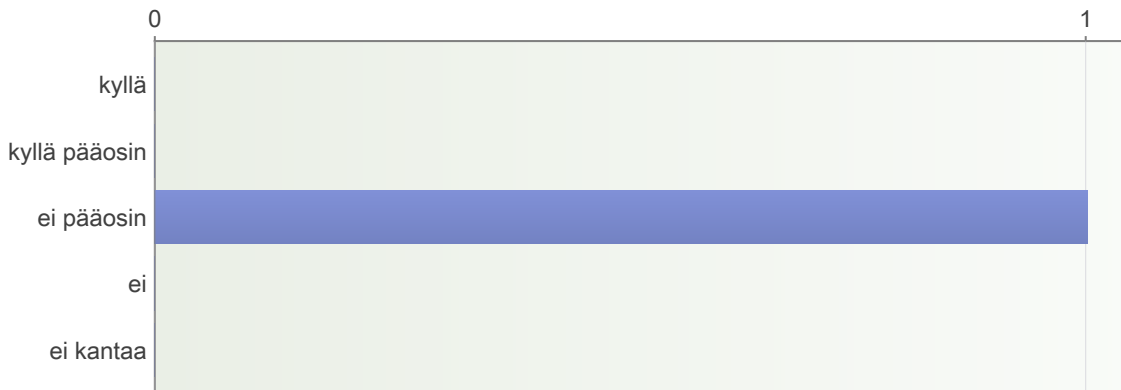
- Käsillä oleva uudistus on historiallisen laaja ja vaativa kokonaisuus. Suurin osa uudistuksen toimeenpanosta tapahtuu vasta vuoden 2019 jälkeen. Toimeenpanolle on varattava riittävästi aikaa. Mikäli halutaan varmistua siitä, että julkisesti omistettu yhtiötetty palvelutuotanto on kykenevä kilpailemaan sote-palvelujen markkinoilla, on yhtiöittämiselle varattava aikaa vuoden 2022 loppuun, kuten Kuntaliitto omana lausuntonaan toteaa.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien itsehallinnon kannalta on erittäin ongelmallista, että ne ovat miltei kokonaan valtionrahoituksen varassa.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

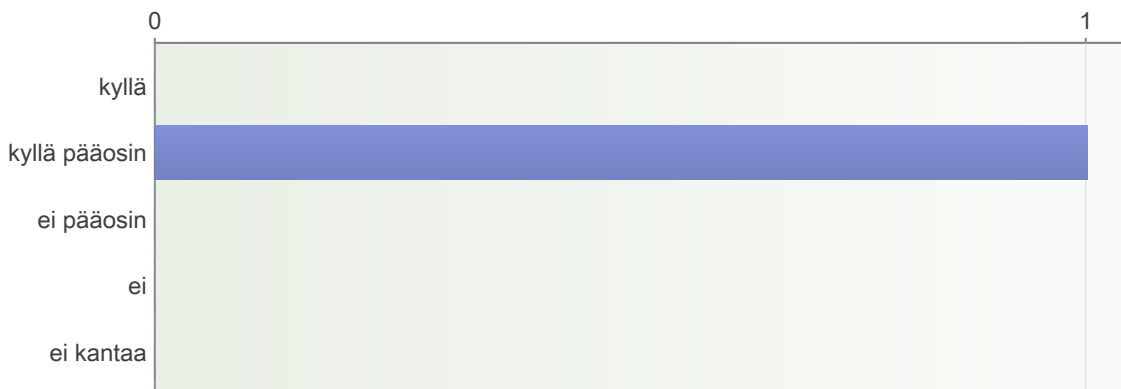
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

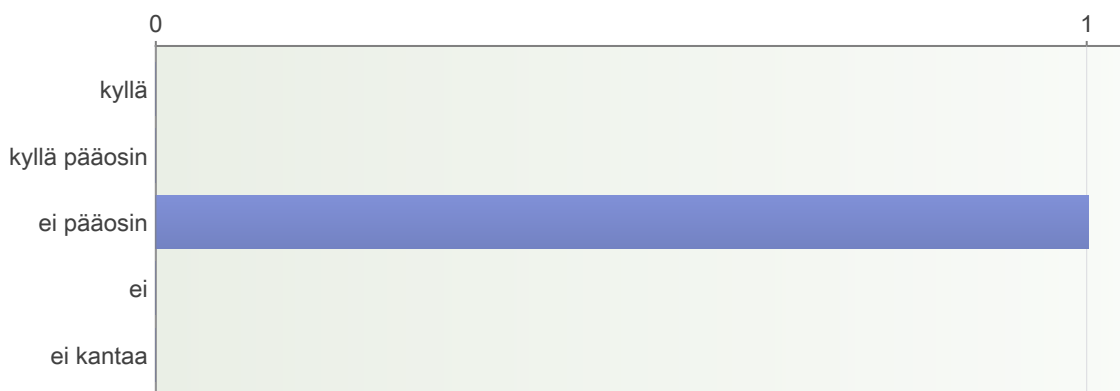

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kriteerit sopivat yleiskatteellisen maakuntien rahoituksen jakamiseen niiden tehtävien osalta, jotka nyt lausuttavaan lakiesitykseen sisältyvät. Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että päätökset siitä, miten valinnanvapaus ja monikanavarahoituksen purkaminen toteutetaan vaikuttavat merkittävästi lopullisen rahoitusmallin rakenteeseen. Esimerkiksi sairausvakuutuskorvaukset (n. 1,9 mrd. euroa) eivät välttämättä jakaudu maakuntien välillä nyt esitettyjen kriteerien mukaisesti.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

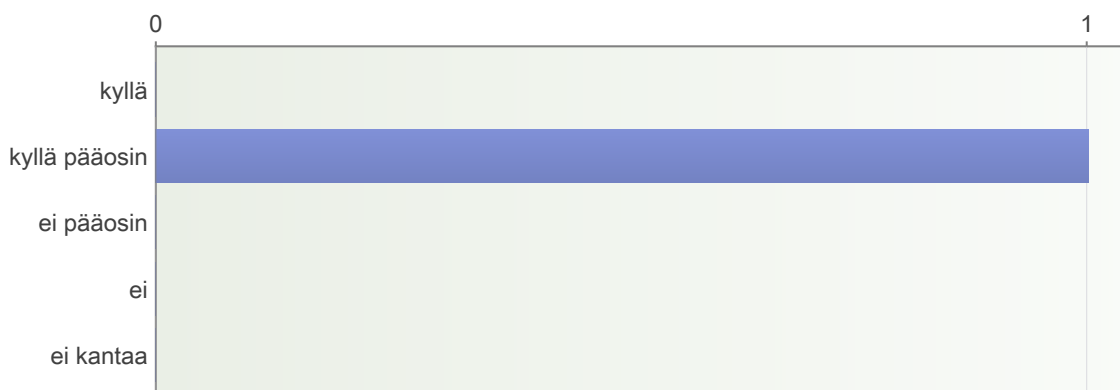
- Siirtymäaikaan on vaikea ottaa kantaa, koska sote- ja maakuntauudistuksen oleellinen osa: valinnanvapaus on vielä määrittelemättä. Valinnanvapauslainsäädännön puuttuminen vaikeuttaa taloudellisten arvioiden tekemistä ja näin ollen myös kannan muodostaminen sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusperusteiden muuttamisen aikataulusta on vaikeaa ja osin mahdotonta. Mikäli taloudelliset vaikutukset sote-uudistuksessa on määriteltävissä pieniksi tai hallituksen asettamien tavoitteiden suuntaisiksi, voidaan päätellä, että siirtymäaika on riittävä. Mikäli valinnanvapaus lisää sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia tai mikäli julkinen rahoitus muodostuu riittämättömäksi, on rahoitusperusteiden muuttamisen siirtymäaika puolestaan liian lyhyt.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

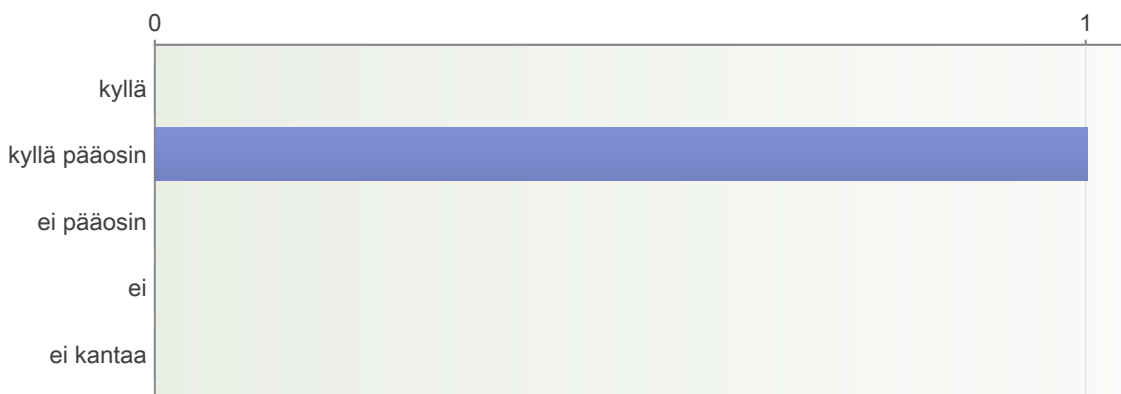
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

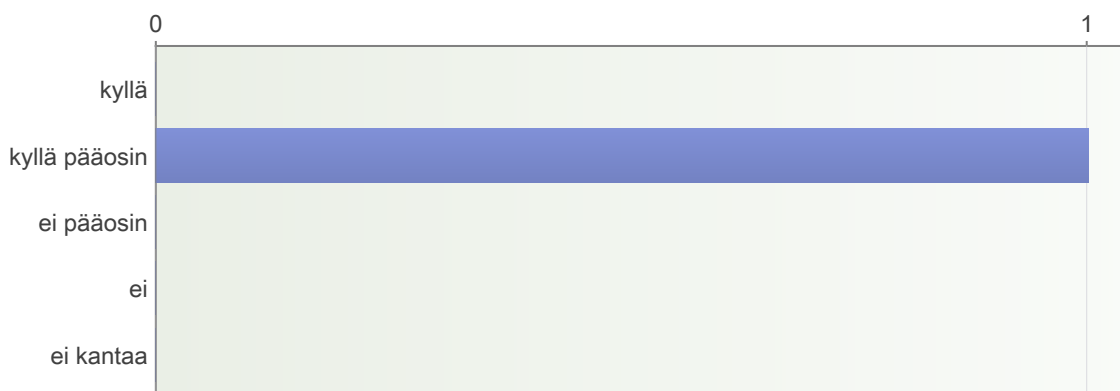

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kuntien valtionosuusjärjestelmään sisältyvät tasausmekanismit (tehtävien ja kustannusten siirtoa koskeva muutosrajoitin sekä siirtymätasaus) rajoittavat uudistuksesta kuntiin aiheutuvia talouden muutoksia. Siirtymäaikana syntyviä lisäkustannuksia ei ole huomioitu lainsäädännössä. Kunnille jää kustannuksia, jotka eivät ole välittömästi sopeutettavissa. Tasauslaskentamalli toimii vain, jos kaikki kustannukset ovat muuttuvia ja välittömästi sopeutettavissa. Lisäksi tasapaino on määritelty vuosikatteen ja poiston suhteeksi. Laskentamalli toimii vain, mikäli kuntien investointitaso pysyy vuoden 2018 tasolla. Investointeja (poistoja) tulisi tarkastella pitemmän aikavälin keskiarvoina. Tasapaino ei myöskään huomioi kuntakonsernin yhtiöissä olevia tuloutusmahdollisuuksia. Uudistusten johdosta kuntien valtionosuusjärjestelmästä on tulossa erittäin vaikeasti hahmotettava. Uuden järjestelmän valmistelu tulee aloittaa heti.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valtionosuusjärjestelmän tarkoitus muuttuu merkittävästi uudistuksessa. Aiemmin kuntien välisiä kustannus-, tarve- ja tulopohjan eroja tasanneen järjestelmän tärkeimmäksi tavoitteeksi uudistuksen jälkeen tulee maakuntauudistuksesta aiheutuvien kuntiin kohdistuvien taloudellisten vaikutusten tasaaminen. Tältä osin valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä yksittäisillä kriteereillä ei ole uudistuksen jälkeen (ennen seuraavaa järjestelmän kokonaisuudistusta) vastaavaa merkitystä kokonaisuuteen kuin nykyjärjestelmässä. Ottaen huomioon hyte -kriteerien vähäisen merkityksen rahoituksen kokonaismäärään niiden määräytymisperusteet ovat liian monimutkaiset ja tulkinnanvaraiset.

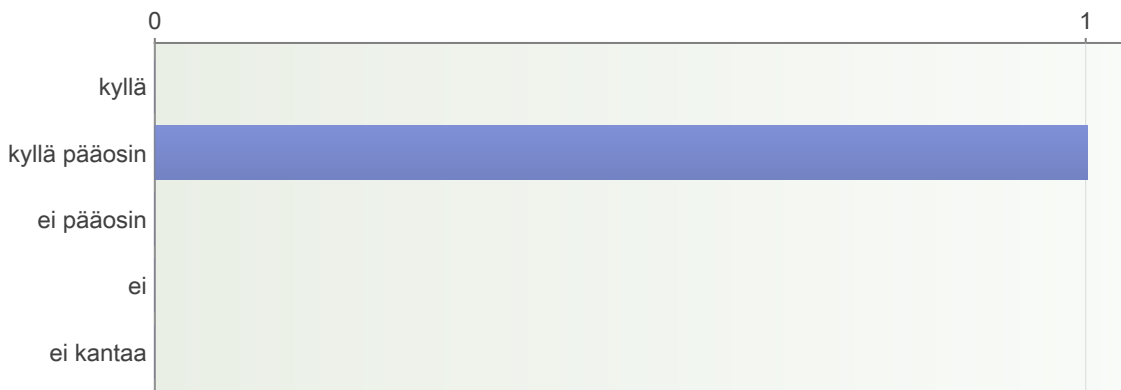
37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta
1.luku, 1 § soveltamisala
”Kouluterveydenhuolto, psykologit ja kuraattorit siirtyvät maakuntiin ja ns. muu yhteisöllinen oppilashuolto jää kuntiin.”
Ei ole perusteltua siirtää osaa kunnan oppilas- ja opiskelijahuoltoa maakuntahallintoon –ei edes psykososiaalista oppilashuoltoa.
Psykososiaalisen työn siirtäminen kunnan sivistyspalveluista maakuntahallintoon olisi po. palvelujen heikentämistä ja jäykistämistä. Kunnan niin harkitessaan on tarkoituksenmukaista mahdollistaa psykososiaalisen opiskeluhoollon sijoittuminen kunnan sivistyspalveluihin.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Esityksessä on lähdetty siitä rajauksesta, että rahoitus maakuntien toimintaan kerätään kokonaisuudessaan valtion verotuksen kautta. Lähtökohta on ongelmallinen maakuntien itsehallinnon sekä järjestelmän kannustimien kannalta. Siltä osin, kun rahoitus päädytään keräämään valtion verotuksen kautta, valtionveron veroperusteisiin esitettyjä muutoksia voidaan pitää perusteltuina. Ehdotus verokaton asettamisesta kunnille on kuitenkin kestävä kunnallisen itsehallinnon ja tulevaisuuden kunnan rahoituksen kannalta.

39. 37. Vapamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien veroprosenttien lakisääteinen alentaminen ja siihen liittyvä rajoitus päättää veroprosenteistaan vuosina 2019-2021 johtaa moniin ongelmiin. Kuntalain mukaan kunnan talousarvio on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnat päättävät veroprosenteistaan käytännössä talousarvion teon yhteydessä ja mitoittavat veroprosenttinsa siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseksi tulevat turvatuiksi.
Uudenkaupungin kaupunki ei pidä kuntien veroprosenttien erillistä säätelyä vuosina 2019-2021 tarpeellisena. Esimerkiksi uudistuksen seurauksena kunnille syntyvät arvonlisäverokustannukset on huomioitava rahoituslaskelmissa. Siltä osin, kun kustannukset liittyvät maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattaviin kiinteistöihin on kustannukset huomioitava vuokratasoa määriteltäessä.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Lakia henkilöstöstä ja eläkkeistä (ja Kevan asemasta) säädettäessä on syytä pitää huolta, että yhtiöittämisten myötä kunnille jäävä rahoitustaakka jo kertyneistä eläkkeistä ei muodostu kohtuuttomaksi. Tämä on odotettavissa, jos Kevaan eläkkeensä maksavien määrä laskee, yksityisomisteisten yhtiöiden määrä kasvaa tai henkilöstön määrä olennaisesti laskee yhtiöittämisen seurauksena. Samalla tulee kuitenkin huolehtia, että yhtiöiden kilpailukyky säilyy riittävänä.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kunnan tehtävät muuttuvat ja painottuvat erityisesti elinvoima-asioihin sekä hyvinvointiin. Kunnan rahoitusasema heikkenee johtuen uudistuksessa tapahtuvista rahoitusmuutoksista. Seutukaupunkien osalta uudistus lienee koko maassa suurin, koska nämä kaupungit ovat tähän asti hoitaneet pääosin itsenäisesti tai kantaneet vastuuta talousalueensa sote-palvelujen tuottamisesta (pois lukien erikoissairaanhoido) sekä vastanneet kukin omalla tavallaan kaupunkinsa ja talousalueensa elinvoiman kehittämisestä. Sote-palveluiden järjestämis- ja tuottamisvastuun poistumisella seutukaupungeilta voi olla kaupunkien elinvoimaan negatiivinen merkitys, jos sote-alan osaamista ja työpaikkoja keskittyy entistä enemmän vain maakuntakeskuksiin. Tällöin sekä yksittäisten ihmisten (perheiden) ja yritysten sijoittumis-, viihtymis- ja turvallisuusasiat voivat seutukaupungeissa heiketä ja seutukaupunkien mahdollisuus toimia elinvoiman edistämiseen vaikeutua. Myös kaupunkisuunnittelun, yritysten kehittämistyön ja ennakoivan hyvinvointityön toteuttamiseksi kunnille pitää jättää riittävät toimintamahdollisuudet. Kunta- / maakunta -työnjaon pitää lähteä perustuslain lähtökohdista, että kunnilla on yleinen toimivalta ja maakunnilla vain rajattu. Kuntien pitää yleisen toimivaltansa perusteella voida määrittää, mistä toiminnoista kunta vastaa, kun kunta kehittää oman alueensa elinvoimaa.

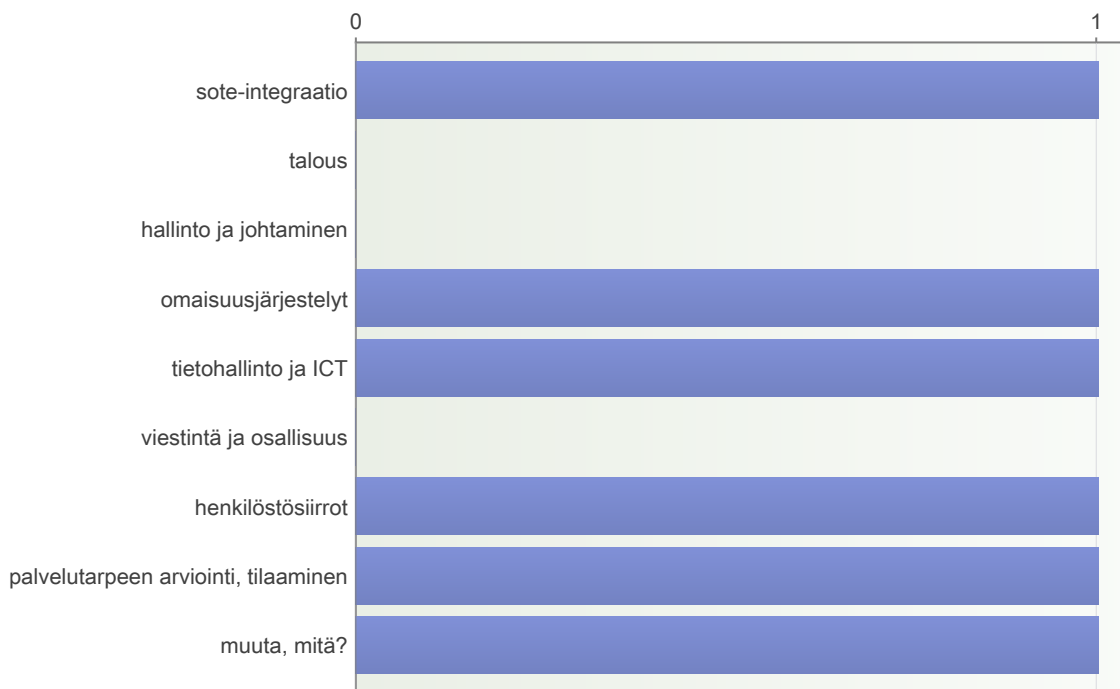
44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien edellytykset keskipitkällä aikavälillä selvitä sille laissa määrätyistä tehtävistä ja velvoitteista ovat heikot. Syynä tähän ovat
 - a) rahoituksen tasoon liittyvä 3 mrd. euron ennalta lailla lukkoon lyödyllä tavalla toteutettava säästötavoite (maakuntaindeksi + 0,5-1,0 %),
 - b) maakuntien liian tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja niihin liittyvät maakuntien arviointimenettelyn kriteerit,
 - c) puuttuva verotusoikeus ja rajoitetut mahdollisuudet ottaa lainaa,
 - d) lakiin perustuvat maakuntien toimintavapauden rajoitukset, erityisesti rajoitukset jotka liittyvät palveluiden tuottamiseen,
 - e) tiukka ja byrokraattinen valtionohjaus sekä
 - f) uudistuksen toimeenpanoon liittyvät kustannukset, joihin ei ole osoitettu eri rahoitustaMonikanavarahoituksen purkamiseen ja valinnanvapauslainsäädäntöön liittyvien ratkaisujen puuttuminen vaikeuttaa olennaisesti asian arviointia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Uudistuksen muutostuen tulee olla laaja-alaista ja vaikuttavaa. Käytännössä tämä tarkoittaa riittäviä resursseja sekä alueiden ja kuntien omista tarpeista lähteviä tuen muotoja. Tärkeää on tunnistaa ja reagoida alueiden erilaisuudesta ja prosessin eri vaiheista syntyneisiin erityistarpeisiin ja muutosjohtamisen haasteisiin.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutukset peruskuntien talouteen
Peruskuntien taloutta on esitysehdotuksessa käsitelty niukasti. Yksittäisiä peruskuntia joutuu suurten taloudellisten haasteiden eteen heikentyneen tulorahoituksen, kasvupaineiden ja investointitarpeiden vuoksi. Omavaraisuus heikkenee ja suhteellinen velkaisuus kasvaa, joissakin kunnissa voimakkaastikin. Aikataulu on liian tiukka järjestämis- ja tuotanto-organisaatioiden rakentamisessa. Palvelujen johtaminen perustuu jatkossa ajantasaisella tiedolla johtamiseen ja tiedon vapaaseen liikkumiseen. Palvelun järjestäjän edellyttämiä tietojärjestelmiä ei ole valmiina. Myöskään valinnanvapautta ei ole määritelty eikä tuotteistusta sosiaali- ja terveyspalveluihin ole kansallisesti tehty. Jatkossa palvelujen järjestäjän rahoitus perustuu suurelta osin valinnanvapauden ehdoilla tapahtuvaan palvelujen käyttöön ja kustannusten korvaus tuottajalle perustuu tuotteistukseen.
Lainsäädännön tulisi antaa joustoa alueellisiin ratkaisuihin.
Huomioitavaa on, että kaikki palvelut eivät sovellu valinnanvapauden piiriin, esimerkkinä lastensuojelu.
Huomioitavaa on myös se, että nyt ne terveydenhuollonpalvelut, mitkä on hankittu yksityisillä varoilla siirtyvät myös verorahoilla katettavaksi. Erityisesti tästä syystä terveydenhuollon menot kasvavat valinnanvapauden myötä. Uudistus on välttämätön ja sitä tulee viedä eteenpäin kuunnellen alueen asiantuntijoita ja huomioiden alueiden erityispiirteet.
Kaupunki haluaa, että kuntalaisille turvataan perustason palvelut lähellä kuntalaista.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.